

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO NA POSZCZEGÓLNE OCENY DLA KLASY VIII

Ocena dopuszczająca:

Kształcenie literackie

- wie, co to jest obraz poetycki,
- wskazuje i nazywa wybrany środek poetycki,
- cytuje fragmenty przekazujące wrażenia zmysłowe,
- rozpoznaje bohatera lirycznego,
- wyjaśnia, co robi bohater liryczny,
- nazywa przestrzeń pokazaną w utworze,
- zna pojęcie sonetu ,
- wie, co może być motywem,
- wskazuje wersy, w których ujawnia się osoba mówiąca,
- przypomina, co to jest pytanie retoryczne,
- formułuje jedno pytanie do tekstu,
- wie, co to jest teza ,
- wymienia główne elementy przedstawione na obrazie,
- opowiada, co przedstawia obraz,
- rozpoznaje motyw wędrowki,
- dostrzega różne rodzaje przestrzeni pokazane na obrazie,
- przedstawia podstawowe informacje związane z postacią pokazaną na obrazie,
- zna pojęcie *perspektywa*,
- układa krótki monolog wewnętrzny,,
- tworzy prosty opis obrazu,
- we wskazanym programie internetowym opracowuje (z pomocą) grę planszową,
- odtwarza wybrane elementy świata przedstawionego,
- przypomina, co to jest wątek,
- odtwarza wybrane wydarzenia z fabuły utworu, wyjaśnia różnice między bohaterem indywidualnym i zbiorowym,
- krótko charakteryzuje wybranego bohatera,
- wie, kiedy bohatera nazywamy dynamicznym,
- zna epopeję jako gatunek, wie, co to jest geneza utworu,
- wydobywa informacje z tekstu dotyczące prezentowanego miejsca,
- zna pojęcie *mityzacja*,
- wylicza opisane elementy natury,
- zna pojęcie *mała ojczyzna* ,
- wyróżnia fotoreportaż spośród innych tekstów kultury,
- czyta ze zrozumieniem informacje dotyczące tytułu fotoreportażu,
- zna pojęcie *etymologia*,
- przedstawia swoje odczucia związane z obejrzanymi fotografiami,
- dostrzega symbolikę niektórych elementów fotografii,
- pisze proste opowiadanie,
- odtwarza najważniejsze informacje zawarte w artykule,
- wie, że obok literatury pięknej istnieją teksty publicystyczne,
- wydobywa najważniejsze myśli z artykułu,
- dostrzega argumenty zawarte w tekście,
- wyodrębnia akapity w tekście,

- przygotowuje prosty fotoreportaż o swoim regionie ,
- wie, jakie wydarzenie można nazwać punktem kulminacyjnym,
- zna powieść historyczną jako typ powieści
- odróżnia elementy fikcyjne od rzeczywistych,
- przypomina, kiedy bohater jest statyczny, a kiedy dynamiczny,
- pisze proste podziękowanie,
- korzystając z pomocy, tworzy prostą antologię dzieł o tematyce miłosnej ,
- wybiera obrazy do animacji, korzystając z pomocy, tworzy proste GIF-y ,
- odczytuje płynnie tekst,
- wie, co to jest dialektyzm,
- zna terminy *gwara* i *dialekt*,
- zna pojęcie *stylizacja gwarowa*,
- rozpoznaje dynamiczny charakter wypowiedzi,
- rozpoznaje architekturę jako dziedzinę sztuki,
- zna pojęcie stylu architektonicznego,
- wie, że budynek reprezentuje styl zakopiański,
- zna termin *pokolenie Kolumbów*,
- zna pojęcie *peryfraza*,
- ma świadomość tragizmu pokolenia wojennego ,
- wie, kim była Nike,
- zna pojęcie *reinterpretacja*,
- wie, co to jest wiersz wolny,
- korzystając z pomocy, przygotowuje prosty profil osobowy,
- rozpoznaje reportaż jako gatunek,
- stara się brać udział w dyskusji,
- odróżnia komiks od innych tekstów kultury,
- uważnie ogląda warstwę obrazową komiksu,
- czyta ze zrozumieniem warstwę językową komiksu,
- przypisuje utwór do literatury faktu,
- zna realia okupacyjnej rzeczywistości,
- zna pojęcie *pokolenie*,
- zna pojęcie *tragizm*,
- według podanego wzoru pisze recenzję książki,
- szuka we wskazanych źródłach materiałów,
- bierze udział w przygotowaniu ekspozycji ,
- odróżnia literaturę faktu od literatury pięknej,
- wydobywa podstawowe informacje z tekstu,
- zna pojęcie *reifikacja*,
- odróżnia kulturę masową od kultury wysokiej,
- potrafi wskazać przynajmniej jedno miejsce pamięci w swoim regionie,
- wykonuje zdjęcie tego miejsca,
- łączy utwór z problematyką Holocaustu,
- ma świadomość konieczności zachowania pamięci o ludziach, prezentuje bohaterów utworu,
- dzieli tekst na części kompozycyjne,
- zna pojęcie komunikacji językowej,
- zna pojęcie stereotyp,
- przedstawia krótko swoje wrażenia po zapoznaniu się z e-plakatami,
- tworzy proste hasła plakatowe ,
- pisze proste ogłoszenie,
- korzysta ze wskazanego programu komputerowego,
- korzystając z pomocy, tworzy prostą animację,

- rozpoznaje wywiad wśród innych tekstów publicystycznych,
- mówi, czego dotyczy poznany wywiad,
- odtwarza poglądy rozmówcy na temat sensu podróżowania,
- układa kilka pytań do wywiadu,
- przeprowadza wywiad,
- ustala temat wywiadu,
- opowiada o sposobach i okolicznościach przygotowania wywiadu ,
- pisze krótki list ,
- zna pojęcie wolontariat,
- pod kierunkiem pisze życiorys, CV, podanie, list motywacyjny,
- stara się brać udział w przygotowaniu kampanii informacyjnej,
- sporządza we wskazanym programie prosty plakat,
- wie, że filozofia jest dziedziną nauki,
- cytuje fragment wyjaśniający, na czym polega ironia sokratyczna,
- pisze proste zaproszenie,
- przygotowuje argumenty do mowy obrończej ,
- korzystając z pomocy, nagrywa prosty filmik edukacyjny ostrzegający rówieśników przed zagrożeniami,
 - zna termin *ekspresjonizm*,
 - zna dziennik jako gatunek,
 - zna pojęcie *autobiografizm*,
 - wie, kiedy wypowiedź ma charakter subiektywny,
 - we wskazanym programie tworzy pod kierunkiem autoportret,
 - pod kierunkiem przygotowuje autoprezentację.

Kształcenie językowe i ortografia

- rozróżnia pojęcia *litera* i *głoska*,
- zna główne sposoby zapisywania głosek,
- dzieli proste wyrazy na litery i głoski,
- wie, że *i* może pełnić w wyrazach różne funkcje,
- odróżnia samogłoski od spółgłosek,
- wie, które narządy artykulacyjne biorą udział w powstawaniu głosek,
- określa podstawowe cechy głosek,
- wie, że istnieje zjawisko upodobnienia głosek,
- zna podstawowe rodzaje upodobnień,
- zaznacza i nazywa podstawowe rodzaje upodobnień,
- wie, co to jest sylaba,
- wie, że sylaby mogą się kończyć na samogłoskę lub spółgłoskę,
- dzieli proste wyrazy na sylaby,
- ma świadomość konieczności poprawnego akcentowania wyrazów,
- stara się poprawnie akcentować wyrazy,
- wie, że są wyrazy bezakcentowe ,
- zna główne sposoby zapisywania głosek,
- wie, że istnieje zjawisko upodobnienia głosek,
- zna podstawowe rodzaje upodobnień,
- zaznacza i nazywa podstawowe rodzaje upodobnień,
- ma świadomość różnicy między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazów,
- podaje treść i zakres znaczeniowy kilku wyrazów,
- podaje kilka wyrazów o tym samym zakresie znaczeniowym,
- wie, że imiona i nazwiska to nazwy osobowe,
- zna zasady pisowni nazw osobowych,

- poprawnie odmienia proste nazwy osobowe,
- wie, czego dotyczą nazwy miejscowe,
- zna zasady pisowni nazw miejscowych,
- wie, że nazwy miejscowe podlegają odmianie przez przypadki,
- wie, jak tworzy się nazwy mieszkańców,
- zna zasady pisowni nazw mieszkańców,
- zna pojęcie kolokwializmu,
- wie, kiedy można używać kolokwializmów,
- wyróżnia popularne wyrazy zapożyczone,
- zna zasady pisowni wyrazów zapożyczonych,
- wie, że obok języka ogólnopolskiego istnieją regionalne odmiany języka,
- zna podstawowe rodzaje dialektyzmów,
- próbuje czytać tekst pisany gwarą,
- zna podstawowe rodzaje dialektyzmów,
- próbuje czytać tekst pisany gwarą,
- stosuje proste związki wyrazowe,
- zna pojęcie szablonu językowego ,
- wie, że w działaniach językowych należy stosować się do norm językowych,
- wie, że istnieją różne normy językowe,
- rozpoznaje innowacje językowe,
- zna podstawowe rodzaje błędów językowych,
- zna pojęcie manipulacji językowej,
- dostrzega językowe sposoby stosowane w manipulacji językowej,
- stosuje proste związki wyrazowe,
- zna pojęcie szablonu językowego,
- wie, że w wypowiedziach powinno unikać się błędów językowych,
- stara się nie poddawać manipulacji językowej,
- wyróżnia przemówienie spośród innych form wypowiedzi,
- wie, że istnieją środki retoryczne, wymienia przynajmniej jeden z nich,
- wie, że wypowiedź powinna być spójna,
- wie, że przemówienie dzieli się na części kompozycyjne,
- zna pojęcie perswazji,
- wie, że istnieją pozasłowne elementy wypowiedzi,
- pisze i wygłasza krótkie przemówienie .

Ocena dostateczna:

Kształcenie literackie

- wyodrębnia obrazy poetyckie w utworze,
- wskazuje i nazywa podstawowe środki językowe,
- nazywa zmysły, które zostały przywołane w tekście,
- utożsamia bohatera lirycznego z osobą mówiącą,
- dostrzega motyw wędrówki,
- omawia przestrzeń zobrazowaną w utworze,
- wyróżnia sonet spośród innych gatunków lirycznych,
- cytuje pytania retoryczne,
- formułuje kilka pytań do tekstu,
- cytuje wers o charakterze tezy,
- nazywa elementy przedstawione na obrazie,
- wydobywa znaczenia dosłowne dzieła,

- omawia elementy związane z motywem wędrówki,
- nazywa rodzaje przestrzeni pokazane na obrazie,
- omawia postać przedstawioną na obrazie,
- wyjaśnia, na czym polega perspektywa,
- układa monolog wewnętrzny,
- tworzy opis obrazu,
- we wskazanym programie internetowym opracowuje grę planszową,
- porządkuje elementy świata przedstawionego, wymienia wątki utworu,
- odtwarza kilka wydarzeń z fabuły utworu,
- wymienia kilku bohaterów indywidualnych, określa, kto jest bohaterem zbiorowym,
- charakteryzuje wybranego bohatera,
- wyjaśnia, kto i dlaczego jest bohaterem dynamicznym,
- odróżnia epopeję od innych gatunków epickich,
- wyjaśnia, czym jest geneza utworu,
 - odtwarza wydobyte z tekstu informacje,
- wie, na czym polega mityzacja,
- wstępnie omawia przedstawione elementy natury,
- wyjaśnia, co oznacza termin *mała ojczyzna*,
- wymienia podstawowe cechy fotoreportażu,
- wypowiada się na temat tytułu fotoreportażu,
- łączy pojęcie *etymologia* z pochodzeniem wyrazów,
- wypowiada się na temat obejrzanych fotografii,
- wskazuje elementy o znaczeniu symbolicznym,
- pisze opowiadanie ,
- przygotowuje fotoreportaż o swoim regionie,
- omawia wybrane elementy świata przedstawionego,
- wyodrębnia wątki w utworze,
- wskazuje wydarzenie, które stanowi punkt kulminacyjny,
- wie, że utwór jest powieścią historyczną,
- wymienia elementy fikcyjne i rzeczywiste w powieści,
- wskazuje bohatera statycznego i dynamicznego,
- pisze podziękowanie,
- dostrzega związek rzeźby z mitem,
- wie, co może być źródłem dynamizmu i wstępnie go wyjaśnia,
- opisuje sposób przedstawienia postaci,
- nazywa swoje odczucia związane z oglądaną rzeźbą ,
- tworzy prostą antologię dzieł o tematyce miłosnej,
- wybiera obrazy do animacji, tworzy proste GIF-y,
- tłumaczy wybrane fragmenty tekstu na język literacki,
- podaje przykłady dialektyzmów,
- wie, co to jest gwara i dialekt,
- przedstawia wrażenia, jakie wywołuje na nim budowla
- wyjaśnia ogólnie pojęcie stylu architektonicznego
- wymienia główne cechy stylu zakopiańskiego
 - wie, na czym polega stylizacja gwarowa,
- wskazuje podstawowe środki językowe dynamizujące wypowiedź,
- zbiera informacje o kulturze regionu,
- tworzy fanpage,
- wie, jakie pokolenia nazywamy pokoleniem Kolumbów,
- rozpoznaje elementy symboliczne,
- rozpoznaje kontrast,

- wskazuje peryfrazę,
- wyjaśnia, na czym polega tragizm pokolenia wojennego ,
- wie, czym cechuje się wiersz wolny,
- wie, czym jest reportaż jako forma wypowiedzi,
- bierze udział w dyskusji,
- zna komiks jako tekst kultury,
- omawia warstwę obrazową komiksu,
- zbiera informacje na wskazany temat,
- przeprowadza rozmowę z wybraną osobą,
- nagrywa krótki film ,
- pisze recenzję książki,
- wie, czym cechuje się pamiętnik jako forma wypowiedzi,
- odtwarza najważniejsze informacje związane z powstańczą codziennością,
- wskazuje w tekście środki językowe oddające dynamizm i emocje,
- wie, czym cechuje się język mówiony ,
- zalicza tekst do literatury faktu,
- wyjaśnia pojęcie *reifikacja*,
- zna miejsca pamięci w swoim regionie,
- wykonuje fotografie miejsc pamięci,
- wyszukuje informacje związane z miejscami pamięci w swoim regionie,
- przygotowuje fotograficzną prezentację miejsc pamięci w swoim regionie,
- wskazuje elementy łączące utwór z problematyką Holocaustu,
- pisze zaproszenie,
- wyjaśnia, na czym polega akt komunikacji językowej,
- wymienia kilka warstw języka,
- przedstawia swoje wrażenia po zapoznaniu się z e-plakatami,
- tworzy hasła plakatu,
- pisze ogłoszenie,
- korzysta ze wskazanego programu komputerowego,
- tworzy prostą animację,
- omawia cechy wywiadu jako formy publicystycznej,
- formułuje temat wywiadu,
- wskazuje fragmenty o znaczeniu przenośnym,
- układa pytania do wywiadu,
- przeprowadza wywiad,
- pisze list,
- pisze życiorys, CV, podanie, list motywacyjny,
- pisze recenzję filmu,
- bierze udział w przygotowaniu kampanii informacyjnej,
- sporządza we wskazanym programie plakat,
- wie ogólnie, czym zajmuje się filozofia,
- wie, z czym jest związane pojęcie *ironia sokratyczna*,
- hierarchizuje argumenty do mowy obrończej,
- nagrywa filmik edukacyjny ostrzegający rówieśników przed zagrożeniami,
- wyjaśnia znaczenie terminu *ekspresjonizm*,
- rozpoznaje dziennik wśród innych gatunków,
- wie, na czym polega autobiografizm,
- wie, czym cechuje się życiorys jako forma wypowiedzi,
- przygotowuje autoprezentację.

Kształcenie językowe i ortografia

- wie, co to jest głoska i litera,
- zna sposoby zapisywania głosek,
- dzieli wyrazy na litery i głoski,
- zna funkcje litery *i* w wyrazach,
- rozróżnia samogłoski i spółgłoski,
- wymienia podstawowe narządy artykulacyjne,
- określa cechy głosek,
- wie, na czym polegają upodobnienia głosek
- zna różne rodzaje upodobnień, zaznacza i nazywa upodobnienia
- izoluje sylabę w wyrazie,
- rozpoznaje sylaby otwarte i zamknięte,
- dzieli wyrazy na sylaby,
- wie, na czym polega akcent wyrazowy,
- poprawnie akcentuje wyrazy,
- wymienia przykłady wyrazów bezakcentowych,
- wie, czym różni się treść od zakresu znaczeniowego wyrazu,
- podaje treść i zakres znaczeniowy wyrazów,
- podaje wyrazy o tym samym zakresie znaczeniowym ,
- wyróżnia spośród nazw własnych nazwy osobowe,
- stosuje zasady pisowni nazw osobowych,
- poprawnie odmienia większość nazw osobowych,
- wyróżnia spośród nazw własnych nazwy miejscowe,
- przedstawia zasady pisowni nazw miejscowych,
- poprawnie odmienia najbardziej powszechne nazwy miejscowe,
- tworzy poprawnie podstawowe nazwy mieszkańców,
- zapisuje poprawnie podstawowe nazwy mieszkańców,
- wie, jakie wyrazy i związki wyrazowe są kolokwializmami, nie nadużywa kolokwializmów,
- podaje kilka przykładów wyrazów rodzimych i zapożyczonych,
- omawia zasady pisowni wyrazów zapożyczonych,
- wie co to jest dialekt i gwara,
- zna rodzaje dialektyzmów,
- czyta tekst pisany gwarą ,
- wie, co to są związki wyrazowe,
- rozpoznaje szablony językowe ,
- wie, co to jest norma językowa,
- odróżnia normę wzorcową od użytkowej i potocznej, stosuje się do norm językowych w większości swoich wypowiedzi,
- wie, co to jest błąd językowy,
- odróżnia innowacje językowe od błędów językowych,
- rozpoznaje różne rodzaje błędów językowych,
- wie, na czym polega manipulacja językowa,
- zna podstawowe sposoby manipulacji językowej,
- nie poddaje się manipulacji językowej,
- wie, czym cechuje się przemówienie,
- wymienia kilka środków retorycznych,
- wie, jakimi sposobami osiągać spójność wypowiedzi, zna części kompozycyjne przemówienia,
- wie, na czym polega perswazja,
- zna pozasłowne elementy wypowiedzi,
- pisze i wygłasza przemówienie .

Ocena dobra:

Kształcenie literackie

- omawia zawartość obrazów poetyckich,
- wskazuje i nazywa zastosowane w utworze środki językowe,
- ustala, jakimi środkami językowymi zostały przekazane wrażenia zmysłowe,
- wstępnie charakteryzuje bohatera lirycznego,
- omawia motyw wędrowki,
- wie, że przestrzeń ma znaczenie symboliczne,
- omawia cechy sonetu jako gatunku lirycznego,
- wyjaśnia, czego dotyczy teza zawarta w utworze ,
 - omawia elementy przedstawione na obrazie,
- wydobywa znaczenia przenośne dzieła,
- omawia znaczenia związane z motywem wędrowki,
- omawia przestrzeń pokazaną na obrazie,
- omawia znaczenia związane z postacią przedstawioną na obrazie,
- omawia perspektywę obrazu,
- tworzy rozbudowany monolog wewnętrzny,
- tworzy ciekawy opis obrazu,
- w samodzielnie wybranym programie internetowym opracowuje grę planszową,
- omawia elementy świata przedstawionego,
- omawia wątki utworu,,
 - wskazuje i omawia najważniejsze wydarzenia fabuły,
 - wyjaśnia, kto jest bohaterem indywidualnym, a kto zbiorowym w utworze,
 - dokonuje pełnej charakterystyki wybranego bohatera,
 - wyjaśnia, z czego wynika dynamizm w charakterystyce bohatera,
 - wskazuje cechy epepei,
 - zna podstawowe fakty związane z genezą utworu,
 - wyjaśnia, czym cechuje się fotoreportaż,
 - odtwarza własnymi słowami informacje dotyczące tytułu fotoreportażu,
 - wyjaśnia pojęcie *etymologia*,
 - omawia obejrzone fotografie,
 - wyjaśnia symboliczne znaczenia elementów fotografii,
- pisze ciekawe opowiadanie,
- omawia najważniejsze informacje zawarte w artykule,
- wyjaśnia, czym różni się publicystyka od literatury pięknej,
- funkcjonalnie streszcza za artykuł,
- odtwarza wszystkie argumenty zawarte w tekście,
- określa związek między poszczególnymi akapitami,
- przygotowuje ciekawy fotoreportaż o swoim regionie ,
 - wskazuje cechy powieści historycznej,
 - określa rolę elementów rzeczywistych w fabule,
 - wyjaśnia różnicę między bohaterem statycznym a dynamicznym,
 - pisze oryginalne podziękowanie,
 - tworzy antologię dzieł o tematyce miłosnej,
 - wybiera obrazy do animacji, tworzy oryginalne GIF-y ,
 - korzysta z przypisów przy tłumaczeniu tekstu na język literacki,
 - podaje różne przykłady dialektyzmów,
 - rozróżnia gwarę i dialekt,

- wyodrębnia w narracji części tematyczne,
- wyjaśnia, na czym polega stylizacja gwarowa,
- nazywa wszystkie środki dynamizujące wypowiedź,
- wymienia charakterystyczne elementy budowli,
- wyjaśnia pojęcie stylu architektonicznego,
- zbiera ważne informacje o kulturze regionu
- wymienia konstytutywne cechy stylu zakopiańskiego,
- wyjaśnia znaczenie nazwy *pokolenie Kolumbów*,
- wyjaśnia znaczenia elementów symbolicznych,
- charakteryzuje podmiot liryczny,
- wyjaśnia, które elementy zostały zestawione na zasadzie kontrastu,
- wyjaśnia, czego dotyczy peryfraza,
- wypowiada się wyczerpująco na temat tragizmu pokolenia wojennego,
- tworzy fanpage,
- wyjaśnia, na czym polega reinterpretacja w wierszu,
- przygotowuje profil osobowy,
- wyjaśnia, czym cechuje się komiks jako tekst kultury,
- wypowiada się na temat warstwy obrazowej komiksu,
- wyjaśnia, czego dotyczy warstwa językowa komiksu,
- zbiera ciekawe informacje na wskazany temat,
- przeprowadza interesującą rozmowę z wybraną osobą,
- nagrywa film,
- pisze rozwiniętą recenzję książki,
- wyjaśnia, czym cechuje się pamiętnik jako forma wypowiedzi,
- wyjaśnia, czym wyróżnia się literatura faktu,
- wymienia miejsca pamięci w swoim regionie,
- wykonuje staranne fotografie miejsc pamięci,
- gromadzi informacje związane z miejscami pamięci w swoim regionie,
- przygotowuje wyczerpującą fotograficzną prezentację miejsc pamięci w swoim regionie,
- pisze oryginalne zaproszenie,
- omawia krótko akt komunikacji językowej,
- wyjaśnia, co to jest stereotyp ,
- wymienia składniki aktu komunikacji językowej,
- wymienia wszystkie warstwy języka– omawia e-plakaty,
- tworzy ciekawe hasła plakatowe,
- pisze rozwinięte ogłoszenie,
- korzysta ze wskazanego programu komputerowego,
- tworzy animację,
- wyjaśnia, czym cechuje się wywiad jako gatunek publicystyczny,
- ustala cel wywiadu, układa do niego pytania,
- przeprowadza ciekawy wywiad,
- wyjaśnia, na czym polega wolontariat,
- pisze bezbłędnie życiorys, CV, podanie, list motywacyjny,
- pisze ciekawą recenzję filmu,
- wymienia podstawowe działy filozofii,
- odtwarza wiadomości związane z pojęciem ironia sokratyczna,
- przygotowuje mowę obrończą,
- używa terminu *ekspresjonizm*,
- przygotowuje rozbudowaną autoprezentację.

Kształcenie językowe i ortografia

- wyjaśnia, czym jest głoska, a czym litera,
- wymienia różnorodne sposoby zapisywania głosek,
- dzieli trudne wyrazy na litery i głoski,
- podaje przykłady roli *i* w wyrazach,
- wymienia wszystkie samogłoski, odróżnia spółgłoski,
- wymienia narządy artykulacyjne,
- określa cechy głosek,
- omawia upodobnienia głosek,
- zna wszystkie rodzaje upodobnień,
- poprawnie zaznacza i nazywa upodobnienia,
- rozpoznaje różne sylaby w wyrazie,
- nazywa, która sylaba jest zamknięta, a która otwarta,
- dzieli trudne wyrazy na sylaby,
- omawia akcent wyrazowy,
- poprawnie akcentuje niemal wszystkie wyrazy,
- wymienia różnorodne przykłady wyrazów bezakcentowych,
- wyjaśnia, czym różni się treść od zakresu znaczeniowego wyrazu,
- dostrzega zależności między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazów,
- tworzy proste ciągi wyrazów o tym samym zakresie znaczeniowym,
- ma podstawową wiedzę na temat powstawania nazw osobowych,
- poprawnie zapisuje nazwy osobowe,
- poprawnie odmienia niemal wszystkie nazwy osobowe,
- podaje kilka przykładów różnych nazw miejscowych,
- stosuje zasady pisowni nazw miejscowych,
- poprawnie odmienia większość nazw miejscowych,
- poprawnie tworzy większość nazw mieszkańców,
- stosuje się do zasad ich pisowni ,
- podaje kilka przykładów kolokwializmów,
- wie, dla jakiego stylu języka są typowe kolokwializmy ,
- podaje przykłady wyrazów rodzimych i zapożyczonych,
- stosuje zasady pisowni wyrazów zapożyczonych,
- wyjaśnia, co to jest dialekt i gwara,
- podaje przykłady różnych rodzajów dialektyzmów,
- czyta płynnie tekst pisany gwarą,
- wyjaśnia, co to są związki wyrazowe,
- unika stosowania szablonów językowych ,
- wstępnie wyjaśnia na czym polega norma językowa,
- rozróżnia różne rodzaje norm językowych,
- przestrzega norm językowych niemal we wszystkich wypowiedziach ,
- wyjaśnia, co to jest błąd językowy,
- wyjaśnia, w jakich okolicznościach stosowane są innowacje językowe,
- klasyfikuje większość błędów językowych,
- wyjaśnia, na czym polega manipulacja językowa,
- omawia językowe sposoby stosowane w manipulacji językowej,
- skutecznie nie poddaje się manipulacji językowej .

Ocena bardzo dobra:

Kształcenie literackie

- omawia relacje między obrazami poetyckimi,
- określa funkcję zastosowanych w wierszu środków językowych,
- omawia wrażenia zmysłowe przedstawione w tekście,
- omawia postać bohatera lirycznego,
- omawia znaczenia związane z motywem wędrówki,
- omawia symbolikę przestrzeni,
- wyjaśnia, jak sonet jako gatunek łączy się ze sposobem obrazowania w utworze,
- omawia symboliczne znaczenia związane z motywem wędrówki,
- omawia życiową postawę osoby mówiącej,
- omawia funkcję pytań retorycznych,
- formułuje wszystkie możliwe pytania do tekstu,
- ustosunkowuje się do tezy zawartej w utworze ,
- omawia sytuację przedstawioną na obrazie,
- omawia znaczenia przenośne dzieła,
- łączy motyw wędrówki przedstawiony na obrazie z innymi dziełami,
- omawia znaczenia związane z przestrzenią ukazaną na obrazie,
- omawia malarskie sposoby pokazania postaci i związane z nią znaczenia,
- omawia znaczenia obrazu wynikające z wykorzystania perspektywy,
- tworzy rozbudowany monolog wewnętrzny związany ze znaczeniami obrazu,
- opisuje obraz,
- zwraca uwagę na środki języka malarskiego,
 - w samodzielnie wybranym programie internetowym opracowuje grę planszową, dodaje do niej zagadki literackie,
- omawia relacje między elementami świata przedstawionego,
- omawia związki wątków ze sobą,
- omawia sposób prowadzenia fabuły w utworze,
- omawia zależności między bohaterami indywidualnymi a bohaterem zbiorowym,
- dokonuje charakterystyki porównawczej wybranych bohaterów,
- zestawia bohaterów dynamicznych i statycznych,
- wyjaśnia, dlaczego utwór jest eposeją,
- omawia genezę utworu ,
- przedstawia swój stosunek do fotoreportażu jako tekstu kultury,
- tworzy wypowiedź związaną z tytułem fotoreportażu,
- korzystając ze słownika etymologicznego wyjaśnia pochodzenie słów,
- ocenia obejrzone fotografie,
- tworzy dłuższą, zwartą wypowiedź dotyczącą symboliki cyklu fotografii,
- pisze opowiadanie, stosuje ciekawe rozwiązania fabularne,
- odtwarza wywód zawarty w artykule,
- wyjaśnia, dlaczego tekst należy do publicystyki,
- pisze streszczenie przy zachowaniu wszystkich wymogów tej formy wypowiedzi,
- przygotowuje fotoreportaż o swoim regionie, dba o artystyczną formę fotografii,
- omawia relacje między elementami świata przedstawianego,
- omawia układ wątków,
- omawia funkcję punktu kulminacyjnego w utworze,
- wyjaśnia, dlaczego utwór jest powieścią historyczną,
- omawia relacje między elementami fikcyjnymi i rzeczywistymi,
- omawia funkcję bohaterów statycznych i dynamicznych w powieści,
- pisze podziękowanie – zachowuje wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi ,

- tworzy zróżnicowaną antologię dzieł o tematyce miłosnej,
- uzasadnia wybór obrazów do animacji, tworzy ciekawe i oryginalne GIF-y,
- tłumaczy tekst na język literacki,
- dzieli dialektyzmy na różne rodzaje,
- wyjaśnia, co to jest gwara i dialekt,
- omawia charakterystyczne cechy budowli,
- wyjaśnia, co składa się na styl architektoniczny,
- omawia styl zakopiański,
- zbiera i porządkuje ważne informacje o kulturze regionu,
- tworzy i prowadzi fanpage,
- omawia pochodzenie i znaczenie terminu *pokolenie Kolumbów*,
- przygotowuje rozbudowany profil osobowy,
- omawia wyróżniki komiksu jako specyficznego tekstu kultury,
- ocenia warstwę obrazową komiksu,
- ocenia warstwę językową komiksu,
- zbiera bogate informacje na ustalony przez siebie temat,
- przeprowadza ciekawą rozmowę z wybraną osobą,
- nagrywa ciekawy film,
- gromadzi, selekcjonuje i porządkuje materiały na wystawę,
- przygotowuje ciekawą, przemyślaną ekspozycję,
- opowiada o miejscach pamięci w swoim regionie,
- wykonuje artystyczne fotografie miejsc pamięci,
- selekcjonuje i porządkuje informacje związane z miejscami pamięci w swoim regionie,
- przygotowuje atrakcyjną fotograficzną prezentację miejsc pamięci w swoim regionie,
- omawia funkcję ironii,
- pisze zaproszenie ,
- zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi ,
- omawia akt komunikacji językowej,
- omawia poszczególne warstwy języka,
- określa relacje między akapitami,
- pisze ogłoszenie, zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi,
- twórczo korzysta ze wskazanego programu komputerowego,
- tworzy ciekawą animację,
- przedstawia swój stosunek do wywiadu jako gatunku publicystycznego,
- ustosunkowuje się do problemów poruszonych w wywiadzie,
- omawia znaczenie fragmentów metaforycznych dla wymowy tekstu,
- ustala cel wywiadu, układa do niego pytania, zestawia je według przyjętej zasady,
- przeprowadza ciekawy wywiad,
- prezentuje temat wywiadu,
- układa kolejność pytań według określonej zasady,
- w ciekawy sposób prezentuje rozmówcę,
- przeprowadza wywiad audio lub video,
- prezentuje wywiad, opowiada o wrażeniach, przeżyciach i obserwacjach w czasie przeprowadzania wywiadu ,
- opowiada o działaniach wolontariatu, których był świadkiem lub uczestnikiem,
- pisze życiorys, CV, podanie, list motywacyjny – zachowuje wszystkie wymogi tych form wypowiedzi,
- tworzy wypowiedź na temat gry aktorskiej,
- pisze recenzję filmu, zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi,
- organizuje kampanię informacyjną,
- przygotowuje w samodzielnie wybranym programie związany z nią folder,

- wyjaśnia krótko, czym zajmują się główne działy filozofii,
- wyjaśnia własnymi słowami, na czym polega ironia sokratyczna,
- pisze zaproszenie, zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi,
- wygłasza mowę obrończą,
- nagrywa pomysłowy, ciekawy filmik, stosuje celowe środki perswazji ,
- wyjaśnia, czym cechują się dzieła ekspresjonistyczne ,
- gromadzi teksty kultury zawierające ten sam motyw,
- tworzy ciekawy teledysk,
- omawia życiorys jako użytkową formę wypowiedzi,
- dostrzega subiektywizm wypowiedzi poetyckiej,
- wykorzystuje pojęcie *everyman* do interpretacji filmu,
- przygotowuje w ciekawej formie autoprezentację .

Kształcenie językowe i ortografia

- omawia rozróżnienie w języku na litery i głoski,
- omawia wszystkie sposoby zapisywania głosek,
- bezbłędnie dzieli trudne wyrazy na litery i głoski,
- omawia funkcje litery *i* w wyrazach,
- wyjaśnia, czym różnią się samogłoski od spółgłosek,
- omawia rolę poszczególnych narządów w artykulacji głosek,
- określa cechy głosek,
- tłumaczy mechanizm powstawania upodobnień głosek,
- omawia wszystkie rodzaje upodobnień,
- zaznacza i nazywa wszystkie rodzaje upodobnień,
- wyjaśnia, czym jest sylaba,
- wyjaśnia, kiedy sylaba jest otwarta, kiedy zamknięta,
- bezbłędnie dzieli trudne wyrazy na sylaby,
- wyjaśnia, na czym polega akcent wyrazowy,
- poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy,
- zna wyrazy bezakcentowe,
- omawia zagadnienie różnic między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazów,
- omawia relacje między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazu,
- tworzy ciągi wyrazów o tym samym zakresie znaczeniowym,
- wie, jak powstawały nazwy osobowe,
- bezbłędnie zapisuje nazwy osobowe,
- poprawnie odmienia wszystkie nazwy osobowe ,
- podaje różnorodne przykłady nazw miejscowych,
- bezbłędnie zapisuje nazwy miejscowe,
- poprawnie odmienia wszystkie nazwy miejscowe,
- poprawnie tworzy nazwy mieszkańców,
- poprawnie zapisuje nazwy mieszkańców,
- podaje przykłady kolokwializmów,
- wyjaśnia, kiedy używanie kolokwializmów jest błędem,
- rozróżnia wyrazy rodzime i zapożyczone,
- poprawnie zapisuje wyrazy zapożyczone,
- podaje przykłady regionalnych odmian języka,
- rozpoznaje rodzaje dialektyzmów,
- czyta ze zrozumieniem tekst pisany gwarą,
- wyjaśnia mechanizm tworzenia związków wyrazowych,
- krytycznie ocenia stosowanie szablonów językowych.

Ocena celująca:

Kształcenie literackie

- samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem językowych środków opisu,
- samodzielnie analizuje i interpretuje wiersz ze szczególnym uwzględnieniem symboliki motywu wędrówki,
- samodzielnie analizuje i interpretuje obraz ze szczególnym uwzględnieniem roli środków języka malarskiego dla tworzenia znaczeń naddanych dzieła,
- tworzy monolog wewnętrzny –podkreślają subiektywizm wypowiedzi i emocje,
- opisuje obraz ze szczególnym zwróceniem uwagi na wrażenia, jakie wywołuje na odbiorcy,
- samodzielnie tworzy ciekawą, o dużym stopniu skomplikowania literacką grę planszową,
- samodzielnie analizuje i interpretuje fotoreportaż ze szczególnym uwzględnieniem funkcji środków kreujących metaforyczne znaczenia,
- pisze rozbudowane opowiadanie z elementami opisu i charakterystyki,
- przygotowuje oryginalny, twórczy fotoreportaż o swoim regionie, za pomocą właściwych środków przekazuje w nim znaczenia metaforyczne ,
- samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem relacji między elementami fikcyjnymi a historycznymi,
- tworzy rozwiniętą wypowiedź na temat znaczeń wynikających z rzeźby, łączy je ze środkami wyrazu wykorzystanymi przez artystę oraz z treściami mitu,
- tworzy zróżnicowaną antologię dzieł o tematyce miłosnej, wyjaśnia zasady doboru i ułożenia materiału,
- tworzy oryginalne, ciekawe GIF-y wyraźnie eksponujące intencje twórcy ,
- samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem zawartej w nim filozofii życia,
- jest znawcą kultury regionu, tworzy i aktywnie prowadzi fanpage,
- samodzielnie przygotowuje rozbudowany, ciekawy profil osobowy,
- samodzielnie analizuje i interpretuje komiks ze szczególnym uwzględnieniem typowych dla komiksu środków wyrazu,
- ma obszerną wiedzę na temat miejsc pominięci w swoim regionie, wykonuje ich dokumentację,
- prezentuje je w ciekawy, oryginalny sposób na fotografiach,
- przygotowuje ciekawą, atrakcyjną informacyjnie i wizualnie prezentację sylwetek,
- samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem jego przynależności do literatury faktu,
- samodzielnie tworzy oryginalną, twórczą, pomysłową animację ,
- prezentuje rozbudowaną wypowiedź poświęconą filozoficznej wymowie utworu,

- samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem jego metaforycznej wymowy,
- przeprowadza interesujący wywiad, w którym w atrakcyjny sposób przedstawia rozmówcę,
- pisze rozwiniętą recenzję filmu –eksponuje część oceniającą ,
- nagrywa oryginalny twórczy filmik ostrzegający rówieśników przed zagrożeniami z celowo stosowanymi środkami języka filmowego,
- samodzielnie interpretuje rzeźby ze szczególnym uwzględnieniem ich metaforycznych znaczeń,
- samodzielnie przygotowuje rozwiniętą, ciekawą autoprezentację.

Kształcenie językowe i ortografia

- bezbłędnie dzieli wszystkie wyrazy na litery i głoski,
- bezbłędnie określa rolę *i* w wyrazach,
- omawia proces powstawania głosek,
- bezbłędnie określa cechy głosek,
- rozpoznaje wszystkie rodzaje upodobnień, nazywa je, poprawnie wymawia,
- bezbłędnie dzieli wszystkie wyrazy na sylaby,
- bezbłędnie stosuje akcent w swoich wypowiedziach,
- bezbłędnie podaje treść i zakres znaczeniowy różnorodnych wyrazów,
- omawia proces powstawania nazw osobowych, zapisuje je bezbłędnie ,
- zna wszystkie wzory deklinacyjne nazw osobowych,
- swobodnie posługuje się nazwami miejscowymi,
- zna wszystkie wzory deklinacyjne nazw miejscowych,
- poprawnie tworzy i zapisuje wszystkie nazwy mieszkańców,
- używa kolokwializmów tylko wówczas, gdy jest to uzasadnione,
- świadomie stosuje się w swoich wypowiedziach do norm językowych różnego rodzaju
- omawia proces zapożyczania wyrazów,
- omawia specyfikę różnych regionalnych odmian języka,
- świadomie i celowo stosuje poprawne związki wyrazowe w wypowiedziach,
- unika stosowania szablonów językowych, krytycznie ocenia je w cudzych wypowiedziach,
- świadomie unika popełniania błędów językowych, zna ich rodzaje i mechanizm powstawiania.
- świadomie i skutecznie przeciwstawia się manipulacji językowej.